
Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 10 november 2021 överlämnade Högskolan Dalarna ett ärende om oredlighet i forskning till nämnden. Överlämnandet har skett i enlighet med 6 § i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Misstanken om oredlighet i forskning rör enligt forskningshuvudmannen plagiering och riktas mot docent [REDACTED]. Enligt överlämningshandlingarna ska [REDACTED] ha använt ett empiriskt material samt text och idéer från opublicerade manuskript på ett otillbörligt sätt. Ärendet avser den publicerade artikeln [REDACTED]

Av ärendets handlingar framgår att docent [REDACTED] samlade in ett empiriskt material i samband med skid-VM i Falun 2015. Materialet presenterades av [REDACTED] och [REDACTED] gemensamt på en konferens 2016. [REDACTED] skrev därefter på egen hand två manuskript. [REDACTED] och [REDACTED] tog sedan gemensamt fram ytterligare ett manuskript. Den publicerade artikeln som ärendet rör skrevs av [REDACTED] själv. [REDACTED] hävdar att han inte informerats om att denna artikel skrivits och publicerats. Han menar också att han tydligt nekat [REDACTED] att använda det empiriska materialet för en egen publikation.

[REDACTED] har yttrat sig till nämnden och anger att han både haft tillgång till och tillåtelse att analysera det empiriska materialet samt att publicera det på egen hand. Han hänvisar till ett e-brev där [REDACTED] skriver att ”grundplanen var /.../ att du skulle köra denna själv”. [REDACTED] medger att det finns likheter mellan den publicerade artikeln och de tidigare opublicerade manuskripten, framför allt i de två manuskript där han själv stod som ensam författare.

Nämnden har begärt komplettering från [REDACTED] rörande hans påstående att han nekat [REDACTED] att använda materialet. [REDACTED] har svarat att han endast uttryckt detta muntligen.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet.^{1 2} De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed³. Fabricering beskrivs, enligt förarbetena, ofta som att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁴

Den publicerade artikeln innehåller analytiska utgångspunkter samt textavsnitt som både använts och återfinns i opublicerade och av tidskrifter refuserade manuskript, i synnerhet i de två manuskript som [REDACTED] själv skrivit. Nämnden bedömer att detta inte utgör plagiering.

Nämnden bedömer att frågan huruvida [REDACTED] använt ett empiriskt material med eller utan tillåtelse, inte är en fråga om misstänkt plagiering.

Avvikelser från god forskningssed som ligger utanför nämndens prövningsområde prövas av forskningshuvudmannen enligt 1 kap. 17 § högskoleförordningen (1993:100), det vill säga Högskolan Dalarna i detta fall.

Sammanfattningsvis finner nämnden att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

¹ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

² Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

³ God forskningssed. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2017, kap. 8.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Magnus Gudmundsson.

Thomas Bull
Ordförande

Magnus Gudmundsson
Handläggare